

WIEŚ ŚLASKA

Poradnik dla gospodarzy i gospodyń wleńskich

Jak poprawić stan użytków zielonych

Wiemy jak wielką wartość przedstawiają dla gospodarstwa i hodowli zwierząt użytki zielone. Starajmy się więc należycie je pielęgnować, a użytki podniosą swą wydajność pod względem ilości i jakości paszy.

Obecna pora do końca października, a nawet do połowy listopada przed nastaniem silniejszych mrozów nadaje się do wykonania wielu prac na użytkach zielonych. Należy najpierw rozważyć jaki jest stan wilgotności. Czy ziemia nie cierpi od nadmiaru wody? Jeżeli choćby przez niedługi okres w roku woda tzw. zaskórna podchodzi na łąkach wyżej jak 50 cm, a na pastwiskach wyżej 80 cm, to potrzebne jest odwodnienie. Przy dzisiejszym braku gotówki nie zaleca się kosztownych melioracji, ale tanie, wymagające tylko robocizny i nie wielkich wkładów. Takimi są odwodnienie rowami otwartymi i drenami kamiennymi, fazynowymi itd.

Jeżeli łąki i pastwiska są suche i istnieją po temu warunki, należy dążyć do nawadniania łąk. Przepływająca i nie zabagniająca terenu woda, po której przejściu w każdej chwili grunt osuszymy, jest pierwszorzędnym czynnikiem dobrej wydajności łąki. Woda nawadniająca niesie często ze sobą żyzne namuły, którymi zasila glebę. Jesień jest najważniejszym okresem nawadniania, które kończymy na 2 tygodnie przed mrozami, osuszając łąki dokładnie na zimę.

Skoro mamy melioracje zasadnicze wykonane, a zwłaszcza od-

wodnienie, możemy przystąpić do prac dalszych, z których na pierwszym planie wymienić należy uporządkowanie powierzchni, nawożenie i uprawę mechaniczną.

W uporządkowaniu powierzchni konieczne jest przede wszystkim zwrócenie uwagi na usunięcie zbędnych krzaków, drzew, kamieni, kopczyków itd. Ważną też rzeczą jest, nawożenie łąk kompostem, popiołem drzewnym, gnojówką, nawozami pomocniczymi, łętami ziemniaczanymi. Kompost jest najodpowiedniejszym nawozem dla łąk, skutek jego jest niezawodny. Popiół drzewny daje dobre wyniki. Gnojówkę należy przed rozlaniem rozcieńczyć i rozwozić w czasie pochmurnym, wilgotnym. Z nawozów pomocniczych doskonale wpływa na bujny rozwój traw szlachetnych supertomasyna azotniakowana rozsiana w ilości 300—400 kg na hektar. Nawóz ten stosuje się na gleby gliniaste i piaszczyste. Na gleby torfowe nadaje się supertomasyna w dawce 150—200 kg i kainit. Zarówno przed wysiewem, jak po wysiewie nawozów, łąki i pastwiska należy zbronować. Przez nawożenie podnosi się nie tylko plon, ale także poprawia się wartość odżywcza paszy.

Z uprawy mechanicznej najważniejszym zabiegiem w jesieni będzie bronowanie broną łąkową lub skaryfikatorem. Za silniejsze bronowanie wdzięczne są gleby zwięźlejsze, łąki na glebach lżejszych lub torfiastych bronowania nie potrzebują.

Instr. roln. M.

Ważne dla rolników

Splata długów rolniczych.

1 października 1938 r. rozpoczął się termin płacenia prywatnych długów rolniczych.

Płatność prywatnych długów rolniczych gospodarstw wiejskich Grupy A i B, która zapadła przed dniem 1 kwietnia 1935 r. rozłożona jest z mocy samego prawa na 28 rat płatnych 1 kwietnia i 1 października każdego roku — wraz z przypadającymi płatnymi z dołu 3 proc. odsetkami w stosunku rocznym.

Również od 1 października 1938 roku następuje płatność rat długów rolniczych, ustalonych orzeczeniami urzędów rozjemczych lub ugodami, zawartymi przed urzędami rozjemczymi.

Niezapłacenie raty w terminie może spowodować, że wierzyciel przystąpi do jej wyegzekwowania. Żadne ulgowe przepisy nie chronią rolnika przed skutkami niezapłacenia raty.

Niezapłacenie dwóch kolejno po sobie następujących rat wraz z płatnymi przy nich odsetkami powoduje, że dług staje się natychmiast płatny w całości.

Jednocześnie przypomina się: że gospodarze wiejscy małorolni (grupy A) mogą swoje długi do dnia 31 grudnia 1940 r. spłacać w całości lub części przedterminowo.

wo. Przedterminowa zapłata gotowizną umarzać będzie 200 proc. zapłaconej sumy.

Na składanie wniosków o zmniejszenie reszty ceny kupna ziemi i o zmniejszenie reszty należności z działów rodzinnych pozostało zaledwie 3 miesiące czasu bo urzędy rozjemcze mogą przyjmować takie wnioski tylko do dnia 31 grudnia 1938 r.

Rolnicy, którzy dotychczas nie mają uporządkowanych długów i wierzyciele, których wierzytelność uznana została za dług rolniczy, a nie są w posiadaniu zaświadczeń o wysokości rat i płatnych odsetek, winni zgłaszać się do powiatowych delegatów Wojewódzkiego Biura do Spraw Finansowo-Rolnych w Tarnowskich Górach. Delegat tam urzęduje codziennie od godz 10 do 12 i udziela porad w sprawach oddłużenia rolniczego względnie przygotowuje odpowiednie wnioski do Powiatowego Urzędu Rozjemczego do spraw majątkowych posiadaczy gospodarstw wiejskich.

Ponieważ akcja oddłużenia rolniczego kończy się z dniem 31 grudnia 1938 r. wnioski, przynoszące ulgi rolnikom przyjmowane będą w terminie do dnia 31 grudnia 1938 r.

Obniżenie reszty ceny kupna ziemi

W dniu 31 grudnia rb. kończy się okres, w ciągu którego można składać wnioski o obniżenie reszty ceny kupna nieruchomości ziemskich. Wnioski o obniżenie reszty ceny zgłosić może do końca roku 1938 każdy posiadacz gospodarstwa wiejskiego, o ile transakcja kupna-sprzedaży dokonana była w okresie od 28 kwietnia 1924 roku do 1 grudnia 1932 r. W tych wypadkach dług ciążyący na właścicielu z tytułu reszty niezapłaconej należności może być obniżony przez urząd rozjemczy

wedle zasad zawartych w dekreście oddłużeniowym. Dotyczy to zarówno tych posiadaczy, którzy nie mają jeszcze uregulowanego na swoje imię tytułu własności, jak i tych, którym własność została przyznana przez sąd w trybie ustaw o regulacji tytułu własności, lecz bez zastosowania dekretu oddłużeniowego. W obu wypadkach sąd lub urząd rozjemczy może rozpatrywać wnioski o obniżkę, byle by zostały one zgłoszone w terminie.

Obliczenie paszy na zimę

Jako stary, doświadczony rolnik, czytelnik „Wsi Śląskiej” od wyjścia pierwszego numeru, radzę gospodarzom: przed zimą obliczcie sobie dokładnie ilość posiadanej paszy i do niej przystosujcie ilość bydła i w ogóle inwentarza żywego. Żywcie swój dobytek dostatecznie, nie skazujcie go na zimową głódówkę! Wtedy będziecie mieli z niego pełną i rzetelną korzyść! Ileż to razy na pogadankach i zebraniach pouczano o tym samym, a dziś w każdej wsi na palcach by policzył takich rozumnych gospodarzy, co to czynią.

Słyszałem tymi dniami w rozmowie z jednym ze sąsiadów, kiedyśmy na ten temat mówili, że onoby się zdało takie obrachowanie, ale pewnieby po nim przyszło sprzedać jedną krowę, a szkoda, bo takiej dobrej z wiosną nie dostanie. Otóż tu bracie, w takim

rozumowaniu tkwi wielka omyłka. Jeśli masz dw. dobre krowy, a możesz dobrze przetrzymać tylko jedną, to choć z żalem, ale sprzedaj jedną, bo tylko wtedy będziesz miał z wiosną dobrą krowę. Jeśli zatrzymasz obie, to zabiedujesz obie i z wiosną wypędzisz na paszę dw. chudziar bez mleka i mięsa i nie będą one już nigdy takimi dobrymi dójkami, jakimi były przed głódówką zimową.

Żeby podać przybliżone ilości potrzebnej paszy dla krów, trzeba przyjąć 200 dni zimowego żywienia i wtedy dość łatwo wymnożyć to, co dajemy na dzień i przekonać się, czy nar. stodoła i komora z ziarnem i otegami, a kopce z burakami i ziemniakami, lub doły z kiszoncek wystarczą i czy trzeba i opłaci się coś dokupić, czy może nawet będzie coś, na sprzedaż.

Przechowywanie ziemniaków w piwnicy

Aby zapobiec późniejszemu stratom i gniciu ziemniaków, należy wpięrow do porządku doprowadzić piwnicę. Po przewietrzeniu i wyniesieniu z niej wszelkich pozostałości i nieczystości całą piwnicę dobrze jest wybielić mlekiem wapiennym i to tak ściany, jak i podłogę. Dobrze jest też wysiarkować piwnicę, przez spalenie siarki w pudełku blaszanym. Dym siarki doskonale dezynfekuje i niszczy zarazki i grzybki pleśniowe, które wywołują choroby ziemniaczane. Posadzkę piwnicy dobrze wysypać piaskiem lub miałem torfowym. Składać w piwnicy tylko ziemniaki zdrowe przebrane i suche. Od czasu do czasu należy piwnicę przewietrzyć i zbadać tem-

peraturę, która powinna wynosić około 6 stopni Celsjusza, w żadnym razie nie może obniżyć się i spadać niżej 0 (zera) stopni, a podnosić się wyżej 10 stopni, gdyż zarówno przemarznięcie ziemniaków, jak i ich zażrzenie się grozi tym, że ziemniaki gniją.

Ziemniaki powinny być zsypywane na niezbyt grube i wysokie warstwy, żeby się nie zażręwały. Jeżeli ziemniaki są zdrowe, grubość warstwy nie powinna przewyższać 1 metra, a przy mniej trwałych ziemniakach zmniejszamy ją od 50 do 60 cm.

Piwnice powinny być przyciemnione, w silniejszym bowiem świetle ziemniaki zielenieją.

■■■■■■■■■■ RAZY PRAKTYCZNE ■■■■■■■■■■

* **Podsiew koniczny.** Jeżeli się podsiewa rzadką koniczykę, to trudno, by się udało wyzyskać ten podsiew pasionką wcześniej, nim zasiew powschodzi i należy się rozrośnię. Najmniej czekania będzie, jeśli się pod sieje rzadką koniczyką białą olbrzym-

mim szporkiem, który dobrze się udaje na ziemiach słabszych i dobrze wpływa na mleczność krów. Po rozsiewie nasiona trzeba przykryć broną. W koniczykę czerwoną wsiać można inkarnatkę (koniczykę szkarłatną), albo rajgras włoski, który szybko roś-

nie, lecz udaje się dobrze na ziemiach żyznych. Na słabszych gruntach najlepiej wsiad seradę. Zasiew mocno zabronować.

* **Czarny aksamit**, który z czasem zeszarał, pociera się pod włos skórką od okras, potem szczotkuje się go kłębkami gazy z włosami. Aksamit nabiera przez to dawniejszego połysku.

* **Wytłoczenia na aksamicie**, tzw. zwierciadło na aksamicie zwilża się mokrą gąbką z przeciwnej strony, po czym przykładą się aksamit zwilżoną stroną do gorącego żelazka do prasowania, przy czym druga osoba pociera drugą stronę aksamitu zwilżoną gąbką. Przez tę robotę powstają na nowo włoski aksamitu i „zwierciadła” zginają.

* **Mokre futra** nie należy suszyć przy piecu, lecz na przewiewnym

miejscu, po czym futra się trzepie i czesze.

* **Linki do bielizny** nie kruszeją, jeśli je namoczy się w roztworze alunu. Przed użyciem trzeba linki wysuszyć.

* **Plamy żywiczne i olejne** usuwa się przez pocieranie terpentyną.

* **Szyby w oknach** czyści się najlepiej białą bibułą. Poprzednio posmarować szyby kredą sproszkowaną i rozpuszczoną w zimnej wodzie.

* **Do przesolonych potraw** dodaje się cośkolwiek cukru. W tym przypadku cukier nie sładzi, a odejmuje mu nadmiar soli.

* **Przedmioty srebrne**, których się codziennie nie używa, zachodzą i tracą połysk. Zapobiec temu można w łatwy sposób, jeśli w pudle ze srebrem przechowuje się grudkę kamfory.

||||||| Dla naszych gospodyń |||||

Kilka przykazań dla młodych matek.

Niemowlę należy karmić regularnie, nie dając mu pokarmów w przerwach, między jedną, a drugą porą karmienia.

Smoczek, o ile się go używa, należy przed podaniem go dziecku wymyć starannie roztworem kwasu borowego.

Pokój dziecienny trzeba dwa razy dziennie przewietrzyć. Nie wolno w pokoju dziecka palić papierosów.

Codzienna kąpiel dziecka jest konieczna.

Bez względu na pogodę dziecko musi odbywać codzienny spacer.

Nie przyzwyczajać dziecka do huśtania i kołysania.

Bieliznę zmieniać dziecku codziennie! Nie krępować go powijkami. Nie przegrzewać go.

Nie należy sadzać ani stawiać dziecka przedwcześnie. Czekajmy cier-

pliwie, aż samo zacznie się podnosić.

Niemowlę musi mieć spokój, najlepiej zostawić je spokojnie w łóżeczku, nie dawać mu przedwcześnie hałaśliwych grzechotek, nie dostarczać mu zbyt wielu wrażeń.

Odżywianie dziecka w drugim roku życia.

Podajemy pokarmy 4 razy dziennie co 3 godziny. Śniadanie powinno się składać z mleka, lub kawy zbożowej na mleku, sucharków, rogalików. Obiad: zupy up. jarzynowej, krupniku, rosółu, jarzynki i kisielu, galaretki, kompotu lub budyniu. Na podwieczorek pół szklanki mleka, lub kawy zbożowej na mleku, prócz tego sucharki, rogaliki, bułeczka z masłem itp. Na kolację kluseczki na mleku lub kaszka krakowska, manna. Między posiłkami owoce dla regulowania żołądka i dostarczania witamin.

Nowe wynalazki

Epokowy wynalazek.

Pewien japoński inżynier wynalazł podobno motor, który porusza się przy pomocy płynnego powietrza. Model motoru, sporządzony przez tego inżyniera, rozwija siłę pięciu koni parowych. Zaletą motoru takiego jest, że nawet w największym ruchu nie powoduje rozgrzewania poszczególnych swoich części. Gdyby motory ta-

kie okazały się praktyczne w użyciu, zastosowanie ich wywołałoby przezwrot w technice. Zwłaszcza okazałyby się nadzwyczaj dogodne w łodziach podwodnych, gdzie dotychczasowe motory sprawiają pewną trudność, ponieważ przy ciągłym ruchu zbyt szybko się nagrzewają.